

SPORY

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Mar 2,1–3,6; Mar 3,20–35 (Mich 6,6–8; 1Sam 21,1–6; Luk 12,53; Luk 14,26)

ÚVODNÝ TEXT

²⁷I povedal im: „Sobota bola ustanovená pre človeka, a nie človek pre sobotu!

²⁸Preto Syn človeka je pánom aj soboty.“ (Mar 2,27.28)

Text, ktorý budeme tento týždeň študovať (Mar 2,1–3,6), obsahuje päť príbehov ilustrujúcich Ježišovo učenie v kontraste s učením náboženských vodcov. Príbehy sú napísané špecifickým spôsobom: každý nasledujúci príbeh súvisí s tým predchádzajúcim prostredníctvom určitej paralely a posledný príbeh sa oblúkom spája s prvým.

Každý z piatich príbehov predstavuje určitý aspekt toho, kto je Ježiš (pozri Jeho výroky v Mar 2,10.17.20.28). V častiach na nedeľu, pondelok a utorok sa hlbšie pozrieme na význam týchto opisov a na Kristove výroky v nich.

V stredu a vo štvrtok bude predmetom nášho štúdia text Mar 3,20–35.

Podrobnejšie si všimneme aj spôsob rozprávania príbehu, ktorý pisateľ evanjelia používa najmenej šesťkrát a ktorý sa nazýva „sendvičový príbeh“. V každom príbehu je stredobodom buď (1) konkrétny aspekt Ježišovho charakteru a Jeho úlohy ako Mesiáša, alebo (2) podstata a povaha učenia.

OSOBNÁ SLUŽBA

Druhá a tretia kapitola Markovho evanjelia predstavujú postupne päť príbehov, v ktorých dochádza v nejakej podobe ku stretu medzi Ježišom a Jeho odporcami. Jednotlivé príbehy sa dotýkajú Jeho identity, charakteru a poslania.

- Mar 2,1–12: Uzdravenie ochrnutého a spor o Ježišovo božstvo (nedeľa)
- Mar 2,13–22: Povolanie Léviho a spor o pôst (pondelok)
- Mar 2,23–28: Cesta obilným polom a spor o sobotu (utorok)
- Mar 3,20–35: Spor o duchovné pozadia Ježišovej služby (streda)
- Mar 3,20.21.31–35: Ježišova rodina a spor o Jeho zdravý rozum (štvrtok)

UZDRAVENIE PARALYTIKA

⁷„Čo to tento človek hovorí? Rúha sa! Kto iný môže odpúšťať hriechy okrem samého Boha?“⁸ Ježiš hneď svojím duchom spoznal, že takto uvažujú a povedal im: „Prečo takto uvažujete vo svojom vnútri? ⁹Čo je ľahšie? Povedať ochrnutému: ‚Odpúšťajú sa ti hriechy‘ alebo povedať: ‚Vstaň, vezmi si lôžko a chod!‘? ¹⁰Aby ste však vedeli, že Syn človeka má moc odpúšťať na zemi hriechy“ – povedal ochrnutému: ¹¹„Hovorím ti: Vstaň, vezmi si lôžko a chod domov!“ ¹²On vstal, hneď si vzal lôžko a pred očami všetkých odišiel. Všetci žasli, velebili Boha a hovorili: „Čosi také sme ešte nikdy nevideli.“ (Mar 2,7–12)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Preštuduj si text Mar 2,1–12. Čo potreboval ochrnutý muž, ktorého priniesli k Ježišovi? Čo dostal? Ako spolu tieto dve veci súvisia?

Muž bol ochrnutý, preto ho jeho štyria priatelia museli k Ježišovi priniesť. Keď rozobrali strechu a spustili muža do Ježišovej prítomnosti, text poznamenáva, že Ježiš „videl“ ich vieru (Mar 2,5). Ako môže byť viera viditeľná? S vierou je to podobne ako s láskou. Stáva sa viditeľnou prostredníctvom skutkov. V našom príbehu to potvrdzuje vytrvalosť priateľov.

Na prvý pohľad by sa mohlo zdať, že muž zo všetkého najviac potreboval telesné uzdravenie. Keď sa však dostane do Ježišovej prítomnosti, prvé slová, ktoré Ježiš vysloví, sa týkajú odpustenia hriechov. Za povšimnutie stojí, že muž počas celej scény neprehovorí ani jediné slovo. Mlčia síce aj náboženský vodcovia, ale ich vnútro je pobúrené nad Ježišovými slovami a už dávno Ho odsúdili. Jeho slová považujú za rúhanie, hanobenie Boha a navyše si Ježiš podľa nich nárokuje výsady, ktoré náležia jedine Bohu.

Ježiš odpovedá svojim odporcom jazykom, ktorému rozumie – pomocou typicky rabínskeho spôsobu argumentácie, ktorý sa nazýva „od menšieho k väčšiemu“. Jedna vec je *povedať*, že hriechy človeka sú odpustené a iná vec je skutočne primäť ochrnutého muža, aby chodil. Ak Ježiš dokáže prostredníctvom Božej moci postaviť človeka na nohy, potvrdí sa tým aj Jeho autorita a moc odpúšťať hriechy.

Prečítaj text Mich 6,6–8. V čom nám tento text pomáha pochopiť pôvod napätia medzi Ježišom a náboženskými vodcami?

Náboženský vodcovia z nášho príbehu stratili zo zreteľa to, na čom skutočne záležalo: spravodlivosť, milosrdenstvo a pokorné kráčanie pred Bohom. Tak ohnivo obhajovali svoje chápanie Boha, že vôbec nedokázali vidieť Božie pôsobenie, ktoré sa odohrávalo priamo pred ich očami. Nič nenasvedčuje, že by zmenili svoj názor na Ježiša. A to ani napriek dostatku dôkazov, ktoré im Ježiš dal na to, aby pochopili, že je poslaný od Boha. Nielenže im ukázal, že vie *čítať ich myšlienky* (už to samo osebe nie je jednoduché), ale aj uzdravil ochrnutého v ich prítomnosti spôsobom, ktorý nemohli poprieť.

APLIKÁCIA ■ Ako sa môžeme uchrániť pred tým, aby sme sa nechytli do rovnakej pasce ako náboženský vodcovia? Boli takí posadnutí formálnou stránkou náboženstva, že stratili zo zreteľa to, na čom skutočne záleží v pravom náboženstve (pozri Jak 1,27).

POVOLANIE LÉVIHO A OTÁZKA PÔSTU

¹⁶Ked' zákonníci zo skupiny farizejov videli, že jedáva s hriešnikmi a mýtnikmi, vyčítali jeho učeníkom: „Prečo jedáva s mýtnikmi a hriešnikmi?“ ¹⁷Ked' to Ježiš začul, povedal im: „Lekára nepotrebujú zdraví, ale chorí. Neprišiel som povolať spravodlivých, ale hriešnikov.“ ¹⁸Jánovi učenici a farizeji sa postili. Niektorí prichádzali za ním s otázkou: „Prečo sa Jánovi učenici a učenici farizejov postia, a tvoji učenici sa nepostia?“ ¹⁹Ježiš im povedal: „Môžu sa azda svadobní hostia na svadbe postiť v prítomnosti ženicha? Kým je ženich s nimi, nemôžu sa postiť.“ ²⁰Príde však čas, keď im ženich bude vzatý a vtedy, v ten deň sa budú postiť.“ (Mar 2,16–20)

Prečítaj si text Mar 2,13–22. Kto bol Lévi, syn Alfeov? V čom spočívali námietky voči jeho osobe?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Výbercovia daní boli v Ježišových časoch štátnymi zamestnancami miestnej alebo rímskej vlády. Medzi židovským obyvateľstvom v Judei neboli obľúbení, pretože často vyžadovali vyššie poplatky, než určoval zákon, a bohatli tak na úkor svojich krajanov. V zbierke ustanovení rabínskeho judaizmu *Mišna* sa v časti zvanej „Tohorot“ („Čistota“) hovorí: „Ak vyberači daní vstúpia do domu [všetko, čo je v ňom], bude nečisté...“

Preto nás neprekvapuje, že sa zákonníci pobúrene pýtajú: „Prečo jedáva s mýtnikmi a hriešnikmi?“ (Mar 2,16)

Ako Ježiš reagoval na ich otázku? Nezavrhuje ju, neoponuje. Namiesto toho ich otázku obracia, aby zdôraznil, že lekára potrebujú chorí, nie zdraví (Mar 2,17). Hovorí teda o sebe ako o duchovnom lekárovi, ktorý dokáže uzdraviť dušu trpiacu chorobou nazývanou „hriech“.

Text Mar 2,18–22 otvára ďalšiu tému. Ide o najdôležitejší z piatich navzájom prepojených príbehov v tejto časti. Kým predchádzajúci príbeh sa venoval hostine u Léviho, tento sa sústreďuje na problematiku pôstu. Pozostáva z otázky, prečo sa Ježišovi učenici nepostia tak, ako sa postia učenici Jána Krstiteľa a farizejov. Ježiš odpovedá podobenstvom, v ktorom svoju prítomnosť prirovnáva k svadobnej hostine. Išlo by o mimoriadne podivnú svadbu, keby sa na nej všetci hostia postili. Ježiš však zároveň predpovedá, že príde deň, keď „ženich bude vzatý“, čím poukazuje na kríž. Potom bude dost' času na pôst.

Ježiš pokračuje dvomi príkladmi, ktoré zvyrazňujú kontrast medzi Jeho učením a učením náboženských vodcov: nová (nezrazená) látka ako záplata na starom odeve a nové víno v starých mechoch. Naozaj zaujímavý spôsob, ako ukázať nielen rozpor v oboch prístupoch, ale aj skazenosť a pomýlenosť učenia náboženských vodcov. Ak ľudia nebudú opatrní, môže ich aj pravé náboženstvo priviesť do temnoty.

- Na koho by sa dnes dalo pozeráť ako na „mýtnikov“ v Ježišových dňoch? V čom potrebuješ zmeniť svoj pohľad na tieto skupiny ľudí?

APLIKÁCIA

PÁN SOBOTY

²³Raz v sobotu Ježiš prechádzal cez obilné pole. Cestou jeho učeníci začali trhať klasy. ²⁴Farizeji mu hovorili: „Pozri, robia v sobotu, čo nie je dovolené.“ ²⁵On im povedal: „Nikdy ste nečítali, čo urobil Dávid, keď nemal čo jesť a bol hladný on aj tí, čo boli s ním? ²⁶Ako za veľkňaza Abiatára vošiel do Božieho domu a jedol predkladané chleby, z ktorých nie je dovolené jesť nikomu okrem kňazov, a dal aj svojmu sprievodu?“ ²⁷I povedal im: „Sobota bola ustanovená pre človeka, a nie človek pre sobotu! ²⁸Preto Syn človeka je pánom aj soboty.“ (Mar 2,23–28)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V dnešnom texte farizeji obviňujú učeníkov z porušovania soboty. Podľa židovskej tradície bolo v sobotu zakázaných 39 druhov práce. Trhanie klasov sa považovalo za zber úrody a podľa 2Moj 34,21 sa mala žatva počas soboty prerušiť.

Ako Ježiš čelil obvineniu zo strany farizejov (Mar 2,23–28)?

Ježiš odpovedá príbehom o tom, ako Dávid jedol posvätný chlieb (1Sam 21,1–6). Posvätné chleby sa vo svätostánku (neskôr v chráme) vymieňali v sobotu a zjesť ich mohol len kňaz v službe. Ježiš farizejom argumentuje, že ak Dávid a jeho muži mohli jesť chleby zo svätyne, potom sú Ježišovi učeníci ospravedlnení, keď trhajú obilné klasy a jedia ich v sobotu.

Ježiš ďalej ukazuje, že sobota bola ustanovená pre dobro ľudstva, nie naopak, a že základom Jeho tvrdení – ktorými protirečí farizejom –, je skutočnosť, že On je – okrem iného –, „Pánom aj soboty“.

Akým spôsobom príbeh v Mar 3,1–6 ilustruje Ježišovu myšlienku, že sobota bola stvorená pre ľudstvo?

Ježiš opäť čelí sporom s náboženskými vodcami počas soboty. Za zmienku stojí, že ani tu sa spor netýka samotnej soboty. Náboženský vodcovia napäto sledujú, či sa im podarí Ježiša prichytiť pri niečom, za čo by ho mohli obviňiť. Ježiš neurobí nič, aby sa vyhol konfrontácii s nimi. Tentokrát stavia do protikladu konanie dobra a zla, záchranu života a zabitie. Odpoveď na Jeho otázku je zrejmä: robenie dobra a záchranu života sú v sobotu oveľa dôležitejšie než bezduché náboženské aktivity.

Ježiš napriek nepriateľskému postoju náboženských vodcov uzdraví muža s ochrnutou rukou. To vyvolá u Jeho odporcov nielen hnev, ale aj okamžitú snahu vymyslieť a napláňovať Ježišovu likvidáciu. Iróniou tohto príbehu je, že tí, ktorí chceli pristihnúť Ježiša pri porušovaní soboty, sami porušovali sobotu tým, že plánovali Jeho smrť.

APLIKÁCIA

- Aké princípy zachovávanía soboty si môžeš osvojiť na základe dnes študovaných biblických statí? Ako ti to môže pomôcť čeliť problémom, ktorým sme dnes vystavení v súvislosti so zachovávaním soboty?

RÚHANIE PROTI SVÄTÉMU DUCHU

²²Zákonníci, ktorí zišli z Jeruzalema, hovorili: „Je posadnutý Belzebulom a mocou vládcu démonov vyháňa démonov.“ ²³Zavolať ich k sebe a hovoril im v podobenstvách: „Ako môže satan vyháňať satana?“ ²⁴Ak je nejaké kráľovstvo vnútorne rozdelené, také kráľovstvo nemôže obstáť. ²⁵Ak je nejaký dom vnútorne rozdelený, taký dom nemôže obstáť. ²⁶Ak satan povstal proti sebe a je rozdelený, nemôže obstáť a je s ním koniec. ²⁷Nik nemôže vniknúť do domu siláka a okradnúť ho o jeho veci, ak toho siláka najprv nezviaže; a potom môže vylúpiť jeho dom. ²⁸Amen, hovorím vám, že všetko bude ľudským synom odpustené, hriechy i rúhania, akokoľvek by sa rúhali. ²⁹Kto by sa však rúhal Duchu Svätému, tomu nebude odpustené naveky, ale je vinný večným hriechom.“ ³⁰Lebo hovorili: „Je posadnutý nečistým duchom.“ (Mar 3,22–30)

Pasáž Mar 3,20–35 je prvým príbehom u Marka, ktorý má takzvané „sendvičové“ usporiadanie. Znamená to, že stať sa začína jedným príbehom, ktorý je následne prerušený iným, až sa na záver autor opäť vráti k pôvodnému príbehu a pasáž uzavrie.

„Vonkajší“ príbeh je o Ježišových príbuzných, ktorí za Ježišom prichádzajú, aby si Ho odviedli. Nadobudli totiž presvedčenie, že sa „pomiatol“ (Mar 3,21). Vnútorňý príbeh je o zákonníkoch z Jeruzalema, ktorí obviňujú Ježiša z tajnej dohody s diablom. (Dnes budeme študovať práve tento príbeh v Mar 3,22–30.)

V čom spočíva Ježišova obrana voči obvineniu zákonníkov v úvodnom texte (Mar 3,22–27)?

Zákonníci Ježiša obviňujú, že Jeho uzdravujúca moc pochádza od diabla (Mar 3,22). Ježiš najprv odpovedá *ústrednou* otázkou: „Ako môže satan vyháňať satana?“ Podľa neho nedáva zmysel, aby satan konal sám proti sebe. Ježiš pokračuje v rozprávaní o rozdelení, ktoré by mohlo nastať v kráľovstve, v rodine a dokonca v samotnom satanovi. Takáto nejednota by robila akýkoľvek úspech nemožným. Aby Ježiš potvrdil svoju myšlienku, začne hovoriť o tom, že ak by chcel niekto vykradnúť dom silného muža, musí tohto siláka najprv zviazať. V tomto poslednom príklade je to Ježiš, kto ako zlodej vstupuje do satanovho domu a zväzuje knieža temnoty, aby mohol oslobodiť jeho zajatcov.

Čo je podľa Mar 3,28–30 neodpustiteľný hriech? Ako tejto myšlienke rozumieš?

Neodpustiteľný hriech je hriech proti Svätému Duchu. Je to také konanie či zmýšľanie, ktoré označuje konanie Ducha za dielo diabla. Prečo Ježiš vysloví také tvrdé slová o neodpustení a o večnom hriechu (Mar 3,28.29)? Dôvodom sú tvrdenia zákonníkov, že Ježiš je „posadnutý nečistým duchom“ (Mar 3,30). Túto svoju tézu rozširovali napriek tomu, že Ježiš bol v skutočnosti „plný Ducha“ (pozri Luk 1,15 a 4,1). Ak niekto nazýva konanie Svätého Ducha dielom diabla, potom samozrejme nebude počúvať Svätého Ducha. Veď nikto rozumný nebude chcieť nasledovať diablove vedenie.

- **Čo môžu o človeku prezrádzať jeho obavy, že sa dopustí „neodpustiteľného hriechu“? Prečo už samotné takéto obavy naznačujú pravý opak?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

JEŽIŠOVA RODINA

²⁰Potom vošiel do domu a znova sa zišiel zástup, takže si nemohli ani chleba zajať. ²¹Keď sa to do počuli jeho príbuzní, prišli, aby ho odvedli, lebo hovorili, že sa pomiatol. ... ³¹Vtom prišla jeho matka a jeho bratia. Zostali vonku a dali si ho zavolať. ³²Okolo neho sedel zástup. Oznamili mu: „Vonku tá hľadá tvoja matka a tvoji bratia.“ ³³On im odpovedal: „Kto je moja matka a moji bratia?“ ³⁴Rozhliadol sa po okolosediacich a povedal: „Hľa, moja matka i moji bratia! ³⁵Lebo každý, kto plní Božiu vôľu, je môj brat, sestra a matka.“ (Mar 3,20.21.31–35)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Aká skúsenosť viedla Ježišovu rodinu k tomu, aby pochybovala o Jeho zdravom rozume (Mar 3,20.21)?

Pochybnosti o duševnej stabilite sú vážne. Zvyčajne sa o nej uvažuje vtedy, keď konanie človeka ohrozuje jeho vlastnú bezpečnosť, alebo sa stáva hrozbou pre okolie. Ježišova rodina videla Jeho konanie ako sebazničujúce. Ježiš bol taký zaneprázdnený, že si často nenašiel čas ani na to, aby sa najedol. Prichádzajú preto za Ním, aby sa o Neho postarali. Tu sa príbeh preruší vnútorným príbehom o tom, ako zákonníci obviňujú Ježiša z tajnej dohody s diablom. Medzi vonkajším a vnútorným príbehom tohto „sendvičového príbehu“ existuje zvláštna paralela. Zdá sa, že Ježišova vlastná rodina má na Neho rovnaký pohľad ako zákonníci. Rodina hovorí, že je blázon. Zákonníci hovoria, že je v spolku s diablom.

O čo išlo Ježišovej rodine? Ako reagoval na ich príchod (Mar 3,31–35)?

Táto scéna sa nám môže zdať zvláštna. Ak za nami príde mama alebo iní členovia rodiny, nemali by sme sa s nimi stretnúť? Problém bol v tom, že Ježišova rodina v tom čase nekonala a nezmyslila v súlade s Božou vôľou. Ježiš to rozpoznal a v tejto pasáži nanovo definuje pojem „rodina“. Len ten, kto koná Ježišovu vôľu, je Jeho matkou, bratom alebo sestrou. On je Božím Synom a tí, ktorí sú v súlade s Božou vôľou, stávajú sa Jeho rodinou.

Tieto dva „sendvičové príbehy“ obsahujú v sebe hlbokú iróniu. Vo vnútornom príbehu Ježiš hovorí, že dom rozdelený proti sebe nemôže obstáť. Na prvý pohľad sa zdá, že vo vonkajšom príbehu je Ježišov vlastný dom rozdelený! Ježiš však tento rébus rieši tak, že nanovo definuje, čo je to rodina. Jeho skutočná rodina sú tí, ktorí konajú Božiu vôľu spolu s Ním (pozri Luk 12,53 a 14,26). V priebehu dejín sa kresťania mnohokrát ocitli odcudzení od svojich príbuzných. Je to ťažká skúsenosť. Táto pasáž u Marka odhaľuje, že Ježiš prešiel rovnakými problémami. Chápe, aké to je, a môže utešiť tých, ktorí pociťujú bolestivú izoláciu.

APLIKÁCIA ■ Aká je tvoja skúsenosť so zdieľaním myšlienok viery s najbližšími?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Cesta lásky* si prečítajte kapitoly „Lévi Matúš“ (DA 272–280; CL 171–179) a „Sobota“ (DA 281–289; CL 180–185).

„Na otázku: *Slobodno uzdravovať v sobotu?* Ježiš odpovedal: *Nájde sa medzi vami človek, ktorý má jedinú ovcu a tá mu v sobotu spadne do jamy, či ju nechytí a nevytiahne? O koľko je človek cennejší ako ovca!* To znamená, že v sobotu je dovolené dobre robiť. (Mat 12,10–12) Špehovia sa neodvážili odpovedať Kristovi v prítomnosti zástupu z obavy, aby sa nedostali do ťažkostí. Vedeli, že Ježiš hovorí pravdu. Radšej by nechali človeka trpieť, než aby prestúpili vlastné tradície. Ochotne však zachraňovali zvieru, ak by mal vlastník utrpieť škodu. Prejavovali teda väčšiu starostlivosť o nemú tvár než o človeka stvoreného na Boží obraz. To je príznačné pre každé falošné náboženstvo. Začína sa v ľudskej túžbe prevýšiť Boha, pritom však znižuje človeka pod úroveň zvierata. Každé náboženstvo, ktoré bojuje proti Božej zvrchovanosti, pripravuje človeka o slávu, ktorú mal pri stvorení a ktorú mu chce Kristus vrátiť. Falošné náboženstvo vedie svojich stúpcov k prehliadaniu potrieb, utrpenia a práva ľudí okolo seba. Evanjelium človeka pozdvihuje. Vychádza z toho, že človek bol vykúpený Kristovou krvou, a preto zdôrazňuje citlivý prístup ku všetkým ľuďom – vrátane núdznych a trpiacich. Pán hovorí: *Človeka urobím vzácnjším ako rýdze zlato a ľudí ako zlato ofírske.* (Iz 13,12)“ (DA 286.287; CL 183.184)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Aké stratégie alebo postupy pomáhajú vám a vášmu miestnemu zboru zostať citliví na mlčanie trpiacich ľudí, akým bol napríklad ochrnutý z príbehu v Marek 2?
2. Zamyslíte sa nad tým, akí zaslepení nenávisťou, tradíciou, dogmou a náboženstvom vo všeobecnosti sa stali náboženský vodcovia, ktorí tak vytrvalo odmietali Ježiša, že im nepomohli ani Jeho zázraky, ktoré im mali otvoriť myseľ. Ako si môžeme dávať pozor, aby sa niečo podobné nestalo aj nám?
3. Ako sa môže váš miestny zbor stať „rodinou“ pre tých, ktorých ich najbližšia rodina zavrhla pre vieru?
4. Zamyslíte sa znova nad problematikou „neodpuštitelného hriechu“. Čo to znamená a ako si môžeme byť istí, že sme sa niečoho takého nedopustili?